

Arbetsmarknadsrapport 2018

Arbetsmarknadsförvaltningen
Utvecklings- och utredningsstaben

Livdjursgatan 4
Box 10014
121 26 Stockholm
Telefon 08-508 47 998
albin.lindstrom@stockholm.se
stockholm.se

Innehåll

SYFTE OCH MÅLGRUPP	3
ARBETSSÄTT	3
DISPOSITION	3
STATISTIK OCH OMVÄRLDSFÖRÄNDRINGAR	3
Statistik	3
Omvärldsförändringar	7
STADENS ARBETSMARKNADSINSATSER	8
STADENS PRIORITERADE MÅLGRUPPER	10
Nyanlända	10
Unga vuxna utanför arbetsmarknaden	13
Personer med funktionsnedsättning	14
ARBETSMARKNADSFÖRVALTNINGEN	15
Jobbtorg Stockholm	16
Stockholmsjobb	21
Extratjänster	22
Vuxenutbildning	22
Kombinationsutbildningar	24
Sfi med yrkesinriktning	26
Arbetsgivarsamverkan	26
Kompetensarena Stockholm för bättre matchning	27
Starta eget	27
Unga 16-19 år som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret	27
Unga vuxna 20-29 år	28
Kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden	29
Feriejobb	30
STADSELSFÖRVALTNINGARNA	33
Arbetsförberedande insatser	35
Stödinsatser i form av lönebidrags- och OSA-anställningar	35
Stockholmsjobb	36
Feriejobb	37
Stadsdelsmammor	38
Goda exempel stadsdelsförvaltningarna	39

SYFTE OCH MÅLGRUPP

Enligt Stockholms stads budget 2019 ska arbetsmarknadsnämnden varje år ta fram en stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet inklusive en analys av utvecklingen med särskilt fokus på personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Denna rapport avser arbetet som skett i staden under 2018.

ARBETSSÄTT

Rapporten är framtagen av staben för utveckling och utredning vid Stockholms stads arbetsmarknadsförvaltning i samverkan med nämndens olika verksamheter inklusive samordnare för stadsdelsnämndernas arbetsmarknadsverksamheter.

DISPOSITION

Arbetsmarknadsrapporten beskriver stadens insatser och verksamheter inom arbetsmarknadsområdet under 2018. Beskrivning av arbetsmarknadsförvaltningen respektive stadsdelsförvaltningarnas arbete följer i stort stadens uppdrag inom arbetsmarknadsområdet med särskild belysning av prioriterade målgrupper, unga 16-29 år som står utanför arbete och studier och saknar känd aktivitet, nyanlända samt personer med funktionsnedsättning.

STATISTIK OCH OMVÄRLDSFÖRÄNDRINGAR

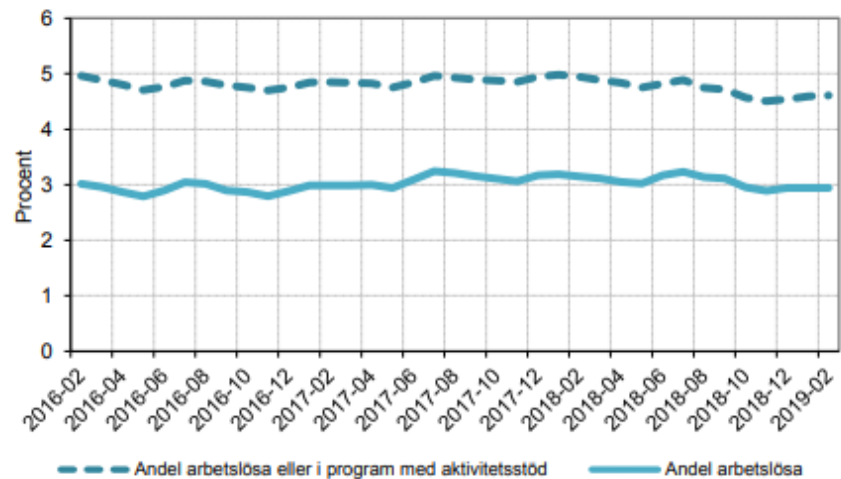
Statistik

Stockholms stad har under 2018 och in på 2019 fortsatt en mycket god arbetsmarknad med en arbetslöshet på 5,7 procent i februari 2019, enligt uppgifter från Arbetsförmedlingen (3,1 procent bland inrikes födda). Vissa grupper har dock svårt att få arbete trots en hög efterfrågan på arbetskraft även om arbetslösheten bland dem har minskat. Det gäller främst personer utan gymnasiekompetens där arbetslösheten är 19,8 procent i februari 2019 jämfört med 20,6 procent i februari 2018 och utrikes födda där arbetslösheten är 12,8 procent i februari 2019 jämfört med 14,1 procent i februari 2018.

Arbetsförmedlingen bedömer att många arbetslösa saknar den kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden och därmed inte kan dra nytta av den höga efterfrågan på arbetskraft som finns i regionen. Andelen arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i

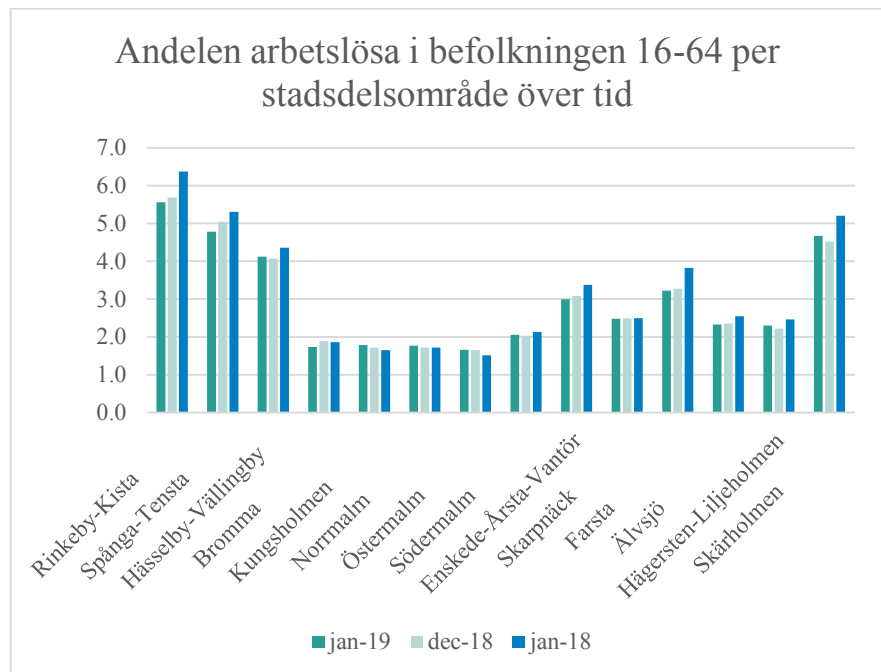
relation till befolkningen visas i figuren nedan. Denna andel har legat stabilt kring knappt 5 procent för att sedan mitten av 2018 ha haft en minskad trend.

Arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i procent av befolkningen 16-64 år i Stockholms stad över tid.

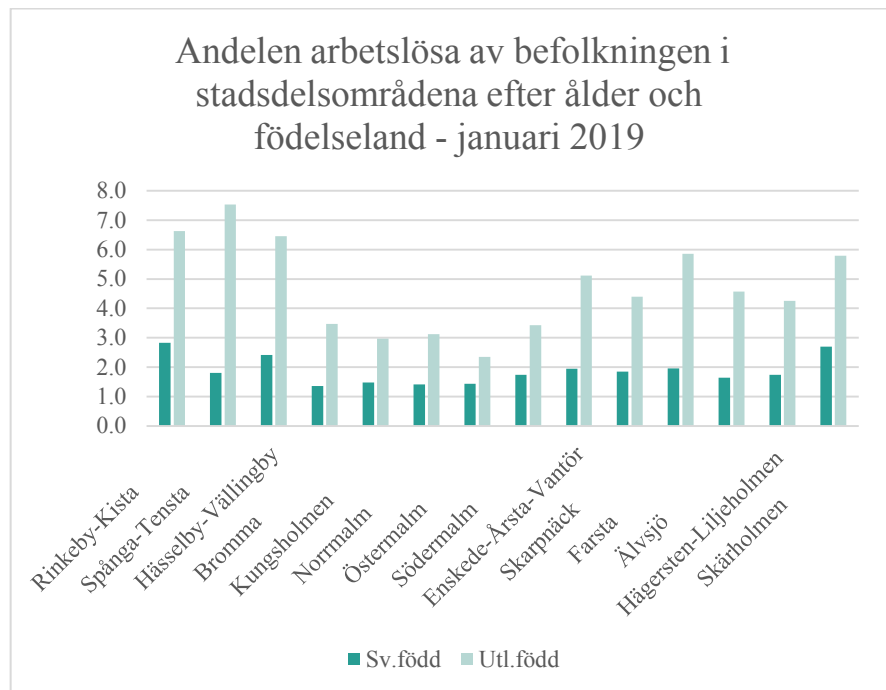
Män har i regel något högre arbetslöshet än kvinnor. Av samtliga åldersgrupper är arbetslösheten generellt sett som högst i åldrarna 35- 44 år. De långtidsarbetslösa finner man främst i de äldre åldrarna. I februari 2019 var 6 838 personer långtidsarbetslösa (en ökning med 341 personer jämfört med samma månad föregående år), vilket motsvarar 36.3 procent av de arbetslösa. Utrikes födda har en högre arbetslöshet än inrikes födda.

Av samtliga stadsdelsområden är arbetslösheten högst i Rinkeby-Kista med 5.7 procent av befolkningen 16-64 år. 12 av 14 stadsdelsområden har en lägre arbetslöshet i februari 2019 jämfört med februari 2018. Arbetslösheten har minskat mest i Skärholmen (-0.5 procentenheter) medan den har ökat mest i Kungsholmen (0.3 procentenheter). Andelen arbetssökande i program med aktivitetsstöd har likaså minskat i 13 av 14 stadsdelsområden från februari 2018 till februari 2019. I Skärholmen minskade andelen med -1.1 procentenheter medan den ökade med 0.2 procentenheter i Kungsholmen.

Stockholm har de senaste decennierna haft en betydande invandring som har haft stor betydelse för regionens samlade kompetensförsörjning. I exempelvis Stockholm stads verksamheter är tredje medarbetare utrikes född. Samtidigt är utrikesfödda den grupp där arbetslösheten för närvarande ökar mest. I synnerhet har nyanlända svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Förklaringarna till den högre arbetslösheten är bland annat språksvårigheter, att många av dem som invandrar i större utsträckning gör det som skyddsbehövande snarare än som arbetskraftsinvandrare och att andelen mindre kvalificerad arbeten, med vilka det är enklare att etablera sig på arbetsmarknaden, generellt minskar. Utrikesfödda är också en heterogen grupp. Andelen arbetslösa skiljer sig tydligt åt beroende på exempelvis bakgrund, där arbetslösheten är betydligt högre bland personer födda utanför Europa jämfört med övriga delar av befolkningen. Gapet i arbetslöshet mellan inrikes och utrikes födda avspeglas tydligt i diagrammet nedan.

Utöver arbetslösheten är förvärvsfrekvensen intressant att undersöka. Tabellen nedan visar förvärvsfrekvensen i staden i sin helhet och på stadsdelsnämnds nivå 2015 och 2016 och visar på stora skillnader mellan stadens olika delar. De stadsdelar som har lägst förvärvsfrekvens återfinns i stadens ytterkanter Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Skärholmen. Förklaringar till att dessa områden har låga förvärvsfrekvenser är bland annat hög arbetslöshet, högt beroende av sjukförsäkringssystemet samt stor andel utrikes födda.

Omvärldsförändringar

Arbetsförmedlingen identifierar tre tydliga utmaningar för Stockholms läns arbetsmarknad under de kommande åren. Dessa är; utrikesföddas inträde på arbetsmarknaden, effektiv matchning och att motverka långa tider i arbetslöshet. Bristen på arbetskraft väntas fortsätta, däribland inom transport, hotell- och restaurang, skola, sjukvård och omsorg.

Antalet hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd i Stockholms stad ligger på en historiskt låg nivå, även om det under den senaste tiden har vänt svagt uppåt. Faktorer som kan ha haft en motverkande effekt på biståndsmottagandet är färre öppet arbetslösa, fler personer i Arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska program med aktivitetsstöd som ekonomisk ersättning, aktiva arbetsmarknadsinsatser som Jobbtorg Stockholm samt arbetet mot felaktiga utbetalningar.

Under 2019 prognostiserar Arbetsförmedlingen en svagt sjunkande arbetslöshet i Stockholms län till 5,6 procent. Detta grundar sig på en fortsatt god arbetsmarknad, fortsatt hög efterfrågan på arbetskraft och en något lägre befolkningstillväxt till följd av markant lägre andel nyanlända som bosätter sig i Stockholms län.

Arbetsförmedlingen är en central samverkanspart för staden och dess roll, uppdrag och arbetssätt är under omfattande omstrukturering, något som under den kommande tiden kommer att påverka stadens arbetsmarknadsarbete. Myndigheten övergår till mer digitaliserad service vilket kan medföra att kommunens tjänster tas i större anspråk för att ge stöd och svara på frågor som rör Arbetsförmedlingens verksamhet. Även de planerade besparingarna med personalneddragningar som följd kommer påverka kommunen. Arbetsförmedlingen får även ett förändrat ansvar mot mer kontroll av arbetssökande och av fristående aktörer, arbetsmarknadspolitisk bedömning, digital infrastruktur och statistik och analys. Ett nytt system baserat på LOV (Lag om valfrihetssystem) kommer att utvecklas, där fristående aktörer matchar och rustar arbetssökande för de lediga jobben. Under diskussion är också om kommunerna ska ges möjlighet att fungera som leverantörer till Arbetsförmedlingen i de fall lämpliga externa aktörer saknas. Arbetsförmedlingen får fortsatt huvudansvaret för insatser för personer med funktionsnedsättning och nystartsjobb och introduktionsjobb ska finnas kvar och riktas mot dem längst från arbetsmarknaden.

På kort sikt kommer det pågående förändringsarbetet att innebära att formerna för samverkan, samverkansrutiner och samverkansöverenskommelser mellan staden och förmedlingen behöver ses över. Det kan också innebära att staden behöver ge utökade insatser för personer som står långt från arbetsmarknaden.

STADENS ARBETSMARKNADSINSATSER

Alla stockholmare ska ges förutsättningar att försörja sig själva, kunna förverkliga sina drömmar och inkluderas i samhället. Ungdomar, nyanlända och andra som står långt från arbetsmarknaden ska särskilt prioriteras för att förebygga långvarigt utanförskap.

Arbetsmarknadspolitiken är i huvudsak ett statligt ansvar men kommunen kan under vissa förutsättningar erbjuda insatser som kompletterar den statliga arbetsmarknadspolitiken.

I Stockholms stad ansvarar arbetsmarknadsnämnden för kommunövergripande arbetsmarknadsfrågor och för stadens samlade arbetsmarknadsinsatser. Nämndens ansvar omfattar bland annat:

- verksamheten vid stadens jobbtorg,
- vuxenutbildning inklusive svenska för invandrare (sfi),
- lagstadgad samhällsorientering för nyanlända,
- samordning av stadens arbete med mottagande och etablering av nyanlända,
- samordning och utveckling av stadens arbete med feriejobb för ungdomar,
- det kommunala aktivitetsansvaret för 16-19-åringar,
- samordningsansvar för stadens samverkan med Arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsnämnden ska erbjuda arbetsmarknadsinsatser till personer som får ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet samt i övrigt till personer med svag ställning på arbetsmarknaden för att förbättra individens förutsättningar för hållbara anställningar. Nämnden har ett nära samarbete med stadens olika verksamheter, andra myndigheter, näringsliv och det civila samhället. Stadens arbetsmarknadsinsatser erbjuds i huvudsak genom Jobbtorg Stockholm, som erbjuder individuellt anpassat stöd och insatser för att stötta den enskilde till långsiktig egen försörjning. Unga arbetslösa är en prioriterad grupp, och staden ska särskilt prioritera insatser, anställningar och praktikplatser för unga upp till 29 år.

Stadsdelsnämnderna har ett ansvar som i huvudsak omfattar:

- arbetsförberedande insatser för arbetslösa som inte omfattas av arbetsmarknadsnämndens verksamhet inom Jobbtorg,
- stödinsatser i form av lönebidrags- och OSA-anställningar (offentligt skyddat arbete),
- rekrytering och anställning av feriearbetande ungdomar samt Stockholmsjobb.

Stadsdelsnämnderna ska erbjuda individuellt utformat stöd till personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa så att de kan närma sig arbetsmarknaden. Insatserna ska stärka personens individuella förutsättningar och förbereda för att individerna ska kunna delta i insatser inom Jobbtorg Stockholm.

För många långtidsarbetslösa kan möjligheten till arbetslivs-erfarenhet vara avgörande för att nå hållbar etablering på arbetsmarknaden. I syfte att bidra till att fler arbetslösa erbjuds den möjligheten har stadens samtliga nämnder och bolag i uppdrag att som arbetsgivare erbjuda Stockholmsjobb och feriejobb. Denna typ av tillfälliga jobb ger viktiga meriter, kontakter och motivation, och väcker samtidigt intresse för staden som arbetsgivare och bidrar till stadens framtida kompetensförsörjning. Jobben ska vara meningsfulla och erbjuda ett relevant steg in på arbetsmarknaden.

STADENS PRIORITERADE MÅLGRUPPER

Arbetsmarknaden utvecklas positivt och de flesta stockholmare med en gymnasieutbildning kommer glädjande nog snabbt ut i arbete för närvarande. Samtidigt ökar svårigheterna för kortutbildade, nyanlända, unga kortutbildade, kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden och personer med funktionsnedsättning. Hushåll i Stockholm som uppstår försörjningsstöd har en alltmer komplex problematik och skillnaderna mellan olika delar av staden vad gäller förvärvsfrekvens är fortsatt stora och bekymmersamma.

Otryggheten växer i delar av staden kopplat till arbetslöshet och känsla av utanförskap. Sammantaget innebär detta att nämndens målgrupper inom såväl Jobbtorg Stockholm som vuxenutbildningen förändras och målgruppernas behov blir större och alltmer komplexa.

Nyanlända

I Arbetsförmedlingens verksamheter i Stockholms stad finns ca 6 400 nyanlända personer i februari 2019, varav ca 3 700 deltar i etableringen. Många går på SFI, deltar i samhällsorienteringen och i arbetsförberedande insatser. En hög andel i den totala gruppen nyanlända i Stockholms stad, ca. 43 procent, har endast förgymnasial utbildning, d.v.s. har gått i skola i högst 10 år i sitt hemland. Inom etableringsuppdraget är andelen med kort utbildningsbakgrund något högre, 48 procent. Omkring 22 procent av samtliga nyanlända har en gymnasial utbildning från sitt hemland, men det är oklart hur många som har kunskaper som motsvarar ett nationellt- eller ett yrkesprogram på gymnasienivå. Omkring 35 procent av de nyanlända har utbildning på eftergymnasial nivå. Utbildningsnivåerna skiljer sig inte nämnvärt mellan kvinnor och män, men antalet kvinnor som helt saknar formell grundläggande utbildning är större än antalet män. Den kartläggning som arbetsmarknadsförvaltningen gjort för Delegationen för unga och nyanlända till arbete (Dua) visar på många unga i arbetsför ålder i målgruppen. Drygt 40 procent är i åldern 18-29 år, ca. 37 procent är mellan 30-39 år, ca. 15 procent är 40-49 år och ca. 7 procent är över 50 år. Åldersfördelningen för gruppen i etableringsuppdraget följer samma mönster som i den totala gruppen.

De kartläggningar som har genomförts visar på ett glapp mellan de nyanländas kompetenser och arbetsgivarnas krav. Det är dock viktigt att betona att det framförallt gäller för kortutbildade nyanlända. Kort utbildning är i Stockholmsregionen den enskilt största riskfaktorn på arbetsmarknaden. Även andra kortutbildade

som till exempel unga som inte avslutat sin gymnasieutbildning har en mycket utsatt situation. Det framgår tydligt av arbetsförmedlingens analys av läget på arbetsmarknaden där en del av de utmaningar som finns kring matchningen definieras som en kompetensbrist snarare än en arbetskraftsbrist. I detta läge blir matchning till jobb genom utbildning allt viktigare för att möta efterfrågan inom de växande yrkeskategorierna. För att säkra den framtida kompetensförsörjningen av personal krävs åtgärder som rustar den tillgängliga arbetskraften med utbildning och de kompetenser som idag krävs för en hållbar etablering på arbetsmarknaden.

Trots en hög andel kortutbildade inom gruppen nyanlända är det få som inom ramen för etableringsuppdraget läser yrkesutbildningar eller fristående kurser på gymnasial nivå. För att fler ska välja att studera krävs det ett mer omfattande samarbete mellan arbetsförmedlingen och Stockholms stad kring studie- och yrkesvägledning, motivationshöjande insatser, rekrytering till studier samt anpassade utbildningssatsningar som bättre kan fånga upp de relativt kortutbildade, d.v.s. de som saknar en fullständig gymnasial utbildning. Ytterligare ett utvecklingsområde är att stärka samverkan mellan vuxenutbildning och näringslivet för att bidra till att skapa fler utbildningar där deltagarna har en nära kontakt med arbetsgivare under hela utbildningens gång. Även ett jämställdhetsperspektiv bör integreras i arbetet då resultatet av kartläggningen av målgruppen tyder på att det finns traditionella könsmonster i valet av yrke.

Under 2018 har staden fördjupat sitt samarbete med Arbetsförmedlingen inom ramen för den samverkansmodell som har tagits fram av Delegationen för unga och nyanlända till arbete (DUA). Syftet är att nyanlända i högre grad ska studera inom vuxenutbildningen under tiden i etableringsprogram samt att fler nyanlända ska komma ut i arbete. Överenskommelsen omfattar även unga nyanlända i åldern 16-24 år som behöver fullfölja en gymnasieutbildning. Här sker samverkan kring insatser med Arbetsförmedlingen, utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen. Samarbetet förväntas ge samordningsvinster och ökad träffsäkerhet i insatserna. Detta ska bidra till att förkorta etableringstiden för nyanlända.

Samverkansmodellen omfattar utveckling av ett gemensamt arbetssätt kring kartläggning, gemensam bedömning av lämplig insats, former för studie- och yrkesvägledning och jobbförberedande insatser. Dessutom utveckling av jobbspår där språk- yrkesutbildning och andra insatser kombineras. Spåren utgår från

rekryteringsbehov på arbetsmarknaden. Arbetsgivare som behöver anställa personal kopplas till spåren. Både lokala jobbtorg, enheter inom vuxenutbildningen och enheten för arbetsgivarsamverkan är involverade i arbetet. Samverkan kring modellen sker även med stadsdelsnämnderna.

Tillsammans med Arbetsförmedlingen genomför arbetsmarknadsförvaltningen ett treårigt utvecklingsprojekt kallat EMMA 2.0 för att utveckla metoder för att fler nyanlända tidigt ska komma ut i arbete och studier. Särskilt fokus riktas mot nyanlända kvinnor och en modell för samverkan har tagits fram. Under projektets första år har totalt 98 arbetssökande deltagit i projektet.

Nämnden använder aktivt möjligheten att söka medel från Europeiska socialfonden för att förstärka insatserna för nyanlända. Inom ramen för projekt YFI erbjuds nyanlända att delta i yrkesutbildning i kombination med språkutbildning. Under 2018 har nämnden beviljats medel för projekt Spången som syftar till att redan anställda inom staden med bristfällig grundutbildning ska erbjudas utbildning samtidigt som nyanlända erbjuds en kortare utbildning och därefter får möjlighet att vikariera på en arbetsplats. Under våren 2019 har en ansökan lämnats in till socialfonden på temat ”Hållbar Etablering” med särskilt fokus på kortutbildade nyanlända. Arbetsförmedlingen är samverkanspart i alla projekt.

Under 2018-2019 har många av de nyanlända som kom i samband med den stora flyktingvågen 2015 gått klart sin tid i etableringen. En stor grupp av dessa bor i tillfälliga boenden som staden tillhandahållit inom ramen för sitt boendeansvar för kommun-anvisade nyanlända. Flera stadsdelsförvaltningar har påtalat behovet av särskilda stödinsatser från stadens sida för att påskynda etableringen på arbetsmarknaden för fler nyanlända.

Jobbtorg Stockholm samverkar med vissa stadsdelsnämnder omkring särskilda stödinsatser för nyanlända på stadens boenden för att påskynda arbetsmarknadsetableringen och därmed öka deras möjligheter att kunna flytta till annat och mer permanent boende. I samverkan med vissa stadsdelar har även en inventering gjorts av nyanlända som uppstår kompletterande försörjningsstöd för att även för denna grupp erbjuda ett utökat stöd att komma ut på arbetsmarknaden. Behovet av dessa insatser är stort och Jobbtorg Stockholm kan idag inte fullt ut möta behovet.

Unga vuxna utanför arbetsmarknaden

Ungdomsarbetslösheten har sjunkit de senaste åren men det är fortsatt ett stort antal unga i Stockholm som varken arbetar eller studerar och etableringsåldern på arbetsmarknaden är hög. I januari 2019 var 1 313 unga 18-24 år arbetslösa i Stockholms stad vilket är en minskning från 1 562 personer i januari 2018. Utrikesfödda är överrepresenterade i målgruppen. Bland den grupp unga som varken arbetar eller studerar i Stockholm beräknas omkring hälften sakna fullständig gymnasieutbildning.

Kartläggningar som har gjorts visar att risken att hamna i arbetslöshet är ojämnt fördelat mellan olika grupper av unga och att det finns en överrepresentation av utrikesfödda. Det är också vanligare att unga med en lägre utbildningsgrad, unga med korttidsutbildade föräldrar och unga med funktionsnedsättningar har svårare att etablera sig i arbetslivet.

Ungdomar som tidigare hade möjlighet att söka arbete direkt efter grundskolan måste idag gå klart en gymnasieutbildning för att möta kraven på arbetsmarknaden. Samtidigt har skolsegregationen ökat och de elever som har det svårt i skolan har fått det ännu svårare. De finns också starka samband med elevernas socioekonomiska bakgrund. Elever från socioekonomiskt utsatta miljöer presterar sämre än sina mer välbeställda kamrater (*Unga vuxna som varken arbetar eller studerar i Sverige, LO, februari 2015*).

SCB uppskattar att runt 40 procent av de arbetslösa i åldern 20-24 år inte är inskrivna på arbetsförmedlingen vilket försvårar för samhället att hjälpa dessa att komma närmare den reguljära arbetsmarknaden. Samtidigt löper unga som inleder vuxenlivet i arbetslöshet och inte ser några jobbmöjligheter stor risk att sluta söka arbete.

Som en följd av ovanstående beskrivning samt det utökade uppsökande arbetet ser arbetsmarknadsnämnden en ökning av unga som tillhör en eller flera av de mer utsatta målgrupperna och av unga med någon typ av psykosocial problematik bland Jobbtorgs aspiranter. För dessa unga är det av stor vikt att erbjuda ett individuellt utarbetat stöd mot arbete eller studier som tar hänsyn till hela deras livssituation och som innefattar långt gående samverkan med andra aktörer i staden, samt med landsting och arbetsförmedlingen.

Utifrån Stockholms befolkningsprognos 2019 väntas antalet unga i gymnasieåldern, 16-19 år, öka med ca 8 976 unga mellan 2019 och

2027. Det innebär att antalet unga att söka upp inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret förväntas fortsätta att öka avsevärt, vilket ställer krav på ökade personalresurser.

Arbetsmarknadsnämnden har ett omfattande arbete mot unga bland annat inom ramen för DUA vilket underlättat samverkan med arbetsförmedlingen. Nämnden har ett uppdrag att arbeta uppsökande för att nå unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar och saknar känd aktivitet. Inom ramen för projektet Stockholms Unga Vuxna Arbetar och Studerar (SUVAS) har under projektiden (1 juni 2016 – 31 december 2018) kontakt etablerats med 1 727 unga vuxna 20-29 år. 472 av dessa har blivit inskrivna vid ett jobbtorg. 236 har gått vidare till jobb eller studier under samma period, vilket är 59,5 procent av samtliga avslutade. Arbetet som pågått inom projektet med att ta fram och förfina metoder för att nå unga har dessutom haft en positiv inverkan på hela det uppsökande arbete som görs inom gruppen 20-29 år, med resultatet att 16 procent fler unga vuxna har blivit inskrivna på jobbtorgen jämfört med föregående år. Det uppsökande arbetet för att nå unga är ett viktigt bidrag till stadens trygghetsskapande åtgärder i och med att unga i kriminalitet eller i riskzonen för kriminalitet fångas upp genom det uppsökande arbetet.

Personer med funktionsnedsättning

Enligt SCB:s undersökning av situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning 2018 anger 12 procent av befolkningen i åldern 16–64 år att de har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Utbildningsnivån bland personer med funktionsnedsättning är lägre än i befolkningen totalt, en större andel har endast förgymnasial utbildning än befolkningen i helhet och en mindre andel har eftergymnasial utbildning. Även sysselsättningsgraden är lägre. Bland personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är sysselsättningsgraden 64 procent jämfört med 80 procent i befolkningen som helhet. Arbetslösheten låg under 2018 på omkring 6 procent totalt och på 11 procent bland personer med funktionsnedsättning.

Bland personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och som inte är sysselsatta uppger 64 procent i SCBs undersökning att de skulle kunna utföra ett arbete om de fick stöd och olika typer av anpassningar. Det är också arbetsmarknadsförvaltningens erfarenhet att många fler kan delta i arbetslivet med rätt stöd. Förvaltningen ser ett stort behov av att erbjuda utökat stöd och anpassa sina verksamheter både inom vuxenutbildningen och inom Jobbtorg Stockholm för att fler med funktionsnedsättning

utifrån sina förutsättningar ska kunna delta i utbildning och i arbetslivet.

Bland personer som har daglig verksamhet bedömer till exempel socialstyrelsen att cirka tio procent skulle kunna klara av ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden, vilket för Stockholms del rör sig om cirka 250 personer. Personer med varaktig funktionsnedsättning på grund av psykisk ohälsa är en annan målgrupp som arbetsmarknadsförvaltningen ser behov av att rikta insatser till. Behovet av samverkan med andra myndigheter och samordningsförbundet är stort dels utifrån att många har behov av insatser från flera myndigheter men också för att dessa grupper riskerar att falla mellan stolarna och inte få det stöd de behöver.

ARBETSMARKNADSFÖRVALTNINGEN

Ett viktigt fokus för arbetsmarknadsförvaltningen har under 2018 varit att få fler kortutbildade att både söka sig till och klara av en utbildning inom vuxenutbildningen. Ett led i detta är att förvaltningen startat flera kombinationsutbildningar där utbildning i svenska för invandrare kombineras med yrkesutbildning. Under året har 400 studerande erbjudits en sådan utbildning. En framgångsfaktor i detta arbete är att utbildningarna sker i nära samverkan med arbetsgivare så att utbildningen direkt kan leda till jobb. Ett annat viktigt led i att fler ska komma in och även klara sina studier är att arbetsmarknadsförvaltningen under året utvecklat sina arbetssätt för att ge särskilt stöd både före och under studierna för de som behöver det.

Målgrupper som under 2018 varit särskilt prioriterade i arbetsmarknadsförvaltningens utvecklingsarbete har varit unga 16-29 år som står utanför arbete och studier och saknar känd aktivitet, samt gruppen nyanlända. Arbetet med båda dessa målgrupper har skett i nära samverkan med arbetsförmedlingen. I övrigt har utvecklingsarbete och metodutveckling särskilt inriktats mot personer med funktionsnedsättning av olika slag samt långtidsarbetslösa. Förvaltningen har arbetat särskilt med att utveckla stöd och matchningsmetoder för dessa grupper.

Samverkan med andra är en förutsättning för arbetsmarknadsförvaltningen att klara uppdraget och bidra till att arbetsgivare snabbt kan hitta den kompetens de behöver i Stockholm. Samverkan har därför varit ett prioriterat utvecklingsområde under 2018. Centrala samverkansparter har varit arbetsgivare, stadsdelsnämnderna, utbildningsnämnden, socialnämnden, Stockholm

Business Region (SBR) samt arbetsförmedlingen. Samverkan inom ramen för samordningsförbundet, FINSAM, har också utvecklats genom ett antal gemensamma utvecklingsprojekt.

Arbetsmarknadsförvaltningen har även i uppdrag att samordna vissa verksamheter som operativt bedrivs inom flera förvaltningar i staden. Det gäller samordning av feriejobb för unga, stadens arbete med det kommunala aktivitetsansvaret för unga 16-19 år (KAA), stadsdelsförvaltningarnas arbetsmarknadsverksamheter, offentligt skyddat arbete samt stadens flyktingmottagande. Arbetsmarknadsförvaltningen har utvecklat arbetet inom dessa områden i nära och god samverkan med övriga berörda förvaltningar.

Jobbtorg Stockholm

Jobbtorg Stockholm startade 2008 med det huvudsakliga uppdraget att personer som uppbar försörjningsstöd på grund av arbetslöshet skulle få ett utökad stöd att komma ut i arbete eller studier och därmed inte längre vara beroende av försörjningsstöd.

Under de elva år som jobbtorgen funnits har uppdraget successivt utökats och kommit att omfatta fler målgrupper än den ursprungliga. Jobbtorgen har bland annat fått ett omfattande uppsökande uppdrag riktat till unga från 16-29 år samt till kvinnor som står långt från arbetsmarknaden. Sammansättningen av gruppen försörjningsstödstagare i staden har också förändrats. Sammantaget har detta över åren lett till en förskjutning som innebär att en procentuellt sett större andel aspiranter har andra hinder och får försörjningsstöd även av andra skäl än enbart arbetslöshet. Bland annat ser jobbtorgen fler aspiranter med missbruksproblematik, fysiska och psykiska funktionsnedsättningar och/eller en social problematik. Sökanden kan ha fortsatta parallella insatser till exempel inom socialtjänsten eller vården. En stor grupp uppbar inte försörjningsstöd (t.ex. unga som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret och unga 20-29 utanför alla system).

Under jobbtorgens första år var arbetsmarknadsläget ett annat och antalet aspiranter var då omkring 11-13 000 personer per år medan antalet 2018 var 8 638 inskrivna. Idag står också aspiranterna längre från ett arbete och kräver mer stöd samt långsiktiga och kontinuerliga insatser över en längre tid.

Samverkansöverenskommelser med arbetsförmedlingen omkring insatser för nyanlända och unga inom ramen för delegationen för unga och nyanlända till studier (DUA) samt personer berättigade till

anställningsstödet Extratjänst har också inneburit nya uppdrag för jobbtorgen.

Jobbtorg Stockholms primära målgrupper 2018

- Personer som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet – (kan från 2018 inkludera nyanlända med kompletterande försörjningsstöd)
- Personer som har försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet och där det finns skäl att pröva möjligheten att arbeta helt eller delvis.
- Uppsök och Insatser för unga som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret, unga 16-19. (Uppdraget regleras av skollagen.)
- Uppsök och Insatser för unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar.
- Uppsök samt vissa insatser för kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden.

Övriga målgrupper som Jobbtorg Stockholm arbetar med:

- Personer med offentlig skyddad anställning i staden (OSA) som ska matchas vidare till varaktiga jobb.
- Personer i insats enligt LSS¹ inom daglig verksamhet som skulle kunna matchas ut i arbete.
- Personer inom socialpsykiatri genom verksamheten Alfa som överfördes från socialnämnden 2017.
- Personer som fått en visstidsanställning inom staden, men där jobbtorg arbetar med uppföljning och stöd även om personerna inte längre behöver försörjningsstöd
- Personer som omfattas av romsk inkludering

Utifrån arbetsmarknadsprognosen är det fortsatt sannolikt att det även under kommande år främst kommer att vara grupper med svag ställning på arbetsmarknaden som behöver stöd och arbetsmarknadsinsatser från Jobbtorg Stockholm. Arbetslösa med högst förgymnasial utbildning, arbetslösa födda utanför Europa och arbetslösa med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga tillhör dem som har en utsatt position på arbetsmarknaden.

Jobbtorg Stockholms huvuduppdrag är att stötta försörjningsstödstagare till självförsörjning genom arbete eller studier. Verksamheten påverkas av sammansättningen av gruppen försörjningsstödstagare. Parallellt med att antalet biståndshushåll

har minskat de senaste åren har andelen hushåll med långvarigt behov av bistånd ökat. Vidare har andelen personer med arbetslöshet som försörjningshinder minskat medan andelen sjukskrivna ökat bland biståndsmottagarna. Detta återspeglas inom Jobbtorg Stockholm där en tydlig trend är att andelen inskrivna som har försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet ökar. Cirka 20 procent av aspiranterna med försörjningsstöd hade juli 2018 sociala skäl eller sjukskrivning som försörjningshinder, vilket är nästan dubbelt så stor andel jämfört med juli 2014. Stadsdelsförvaltningarna lyfter särskilt fram behov av insatser för dessa målgrupper, eftersom de riskerar att bli långvarigt arbetslösa och beroende av ekonomiskt bistånd.

För att fler ska komma in i på arbetsmarknaden kommer Jobbtorg Stockholm att förstärka matchningen samt ge fortsatt anpassat stöd till både arbetsgivare och aspirant. Samverkan med arbetsgivare behöver utvecklas med ökat fokus på att förkorta tiden från inskrivning i nämndens verksamheter till inträde på arbetsplats. Eftersom en stor del av Jobbtorg Stockholms aspiranter är kortutbildade kommer kompetenshöjande insatser och att motivera fler till vuxenutbildning att vara fortsatt viktigt för att förstärka aspirantens position på arbetsmarknaden och förbättra tillgången på arbetskraft de närmaste åren.

Att många aspiranter har andra försörjningshinder än arbetslöshet innebär att en del inte direkt står till arbetsmarknadens förfogande. Jobbtorg Stockholm möter även genom det uppsökande arbetet ett ökat antal unga som befinner sig i socialt utsatta situationer, har missbruksproblematik eller psykisk/neuropsykiatrisk ohälsa. Då steget ut i arbete/studier för dessa målgrupper är för stort, behöver det finnas möjlighet för individen att först komma in i ett positivt sammanhang och bygga upp ett förtroende för att därefter kunna trappa upp deltagandet och gå över till mer intensiva arbetsinriktade insatser. Arbetsmarknadsförvaltningen ser därav behov av att i samverkan med FINSAM och stadsdelsnämnderna vara en del i utvecklingen av förberedande insatser för individer, där samordnat stöd från flera myndigheter ges och där tydliga övergångar till arbets- och studieförberedande insatser finns.

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar för att utveckla samverkan mellan Jobbtorg Stockholm och stadsdelsförvaltningarnas arbetsmarknadsinsatser, genom att stärka övergångarna till jobbtorgen. Då några av stadsdelsnämnderna har föreslagit nedläggning av arbetsmarknadsinsatser ökar dessutom

förväntningarna på Jobbtorg Stockholm att erbjuda stöd till målgruppen.

Vidare fortsätter Jobbtorg Stockholm att lägga ökat fokus på att utveckla stödet till personer med funktionsnedsättningar, så att fler kommer in i arbetslivet. I detta syfte pågår utvecklingsarbete inom arbetsdifferentiering, vilket innebär att arbetsuppgifter anpassas och avgränsas så att de kan tilldelas och utföras av personer med funktionsnedsättningar. Arbetsmarknadsförvaltningen vill också satsa på att förbättra övergångarna från gymnasiesärskola och daglig verksamhet till arbetsmarknaden. För detta har förvaltningen i samverkan med utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ansökt om FINSAM-medel. Medlen ska finansiera en pilotverksamhet där nya arbetsmetoder inom området ska tas fram och samarbetsformer utvecklas. I nästa steg vill arbetsmarknadsförvaltningen kunna erbjuda aktivt och individuellt stöd till cirka 100 elever samt nå ännu fler med informationsinsatser. För att kunna finansiera denna verksamhet har förvaltningen ansökt om ESF-medel, beslut från ESF om projektet väntas i juni 2019.

Arbetsmarknadsförvaltningens fyra romska brobyggare fortsätter arbetet för att nå ut till den romska gruppen med olika typer av arbetsmarknadsinsatser. Detta behöver utvecklas vidare. Förvaltningen har på försök under 2018 också haft två unga romska brobyggare, som inom ramen för en ungdomsanställning haft i uppdrag att nå ut till unga romer. Detta visade sig vara ett lyckosamt sätt att nå ut till målgruppen och nämnden behöver undersöka förutsättningarna för ett mer permanent arbete riktat just mot unga romer.

I syfte att öka möjligheten till återgång till arbete för personer i behov av samordnade insatser har arbetsmarknadsförvaltningen under året etablerat FINSAM-handläggarteam på jobbtorgen. Handläggarteamen är en struktur för samverkan för arbetslivs-inriktad planering och vid behov rehabilitering.

Inom Jobbtorg Stockholm har arbetsmarknadsnämnden erbjudit nyanlända studie- och yrkesvägledning, språkstödsanställningar, extratjänster och praktik med stöd för att påskynda etableringen. Vidare har nämnden tagit fram särskilda insatser för nyanlända med rehabiliteringsbehov samt förstärkt det uppsökande arbetet mot nyanlända kvinnor. Till ensamkommande ungdomar har nämnden erbjudit inspirationsträffar, gruppaktiviteter och vägledning i syfte att motivera till studier och underlätta inträdet på arbetsmarknaden.

Under år 2018 har 6 732 unika individer varit inskrivna på Jobbtorg Stockholm, vilket är en ökning med 9 procent jämfört med föregående år.

Målgrupp	Kvinna	Man	Totalsumma
Försörjningsstöd	1 940	2 070	4 010
KAÅ 16-29 år	323	467	790
Ingång 20-29 år	359	653	1 012
Övriga målgrupper	948	839	1 787
Stockholmsjobb	566	473	1 039
Totalt inskrivna	3 816	4 253	8 638
Totalt unika individer	3 184	3 548	6 732

***Övrig målgrupp är en sammanslagning av aspiranter i åtgärd hos arbetsförmedlingen eller som omfattas av LSS, deltar i OSA, är folkbokförda i annan kommun, kommer från stadsdelsförvaltningarna direkt till VO Insatser eller följs upp i 3 mån efter avslutad visstidsanställning.**

Störst procentuell ökning, 53 procent, registreras inom gruppen unga 16-19 år som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret. Även antalet inskrivna inom gruppen 20-29 år har ökat med 16 procent jämfört med föregående år. Förklaringen ligger i det intensifierade uppsökande arbetet mot unga, en förfining av arbetsmetoderna samt en förbättrad extern kommunikation som lett till att Arbetsmarknadsförvaltningen nått och skrivit in fler i arbetsmarknadsinsats, men även till att fler unga har sökt sig till jobbtorgen.

Antalet aspiranter som har försörjningsstöd har ökat med närmare 16 procent jämfört med år 2017. Eftersom antalet hushåll med försörjningsstöd i staden fortsätter att minska kopplar arbetsmarknadsförvaltningen ökningen av inskrivningar från stadsdelsförvaltningarnas försörjningsstöd till att jobbtorgen breddat målgruppen bland annat genom att erbjuda särskilda insatser för grupper som stadsdelsförvaltningarna prioriterat inom de lokala utvecklingsprogrammen. Utredningen av jobbtorgens uppdrag i förhållande till stadsdelsförvaltningarnas behov har också lett till utvecklad samverkan kring personer som är sjukskrivna och har försörjningsstöd samt utökat stöd till nyanlända med försörjningsstöd i samverkan med Arbetsförmedlingen.

Sammanlagt har 62,3 procent gått vidare till arbete och studier efter avslut vid Jobbtorg Stockholm, vilket är en ökning med 3 procentenheter jämfört med föregående år. Särskilt bra resultat har

arbetsmarknadsförvaltningen uppnått för andelen avslutade till studier. 18,2 procent har gått vidare till det, vilket är en ökning med 3,5 procentenheter jämfört med år 2017 och kan förklaras av ett intensifierat studie- och yrkesvägledningsarbete. Statistiken visar att det fortsatt är större andel män som går vidare till arbete och större andel kvinnor som går vidare till studier men att skillnaderna har minskat, vilket kan vara resultat av arbetet med att motivera män till studier som gjorts under 2018.

Stockholmsjobb

Stockholmsjobb är en fortsatt prioriterad satsning och en del av målsättningen att öppna fler vägar till arbete för arbetsmarknadsförvaltningens målgrupper. För att öka möjligheterna till anställning på den öppna arbetsmarknaden utvecklas fler utbildningsinsatser inom ramen för Stockholmsjobb. Ett utvecklingsarbete pågår i syfte att erbjuda effektiva utbildningsspår där arbetsgivare kopplas in redan från början. Ett intensifierat arbete med näringslivet, ett ökat fokus på stadens kompetensförsörjningsbehov samt ett förändrat arbetssätt, som innebär att individens resurser snabbare identifieras och aktiveras i verklig arbetsmiljö, ska leda till att fler tar steget in i arbetslivet.

1 039 personer har haft ett Stockholmsjobb under året, vilket är en ökning med 21 procent jämfört med föregående år. Av dessa anställningar har 53 procent haft finansiering från arbetsmarknadsförvaltningen, 39 procent från stadsdelsförvaltningarna och 8 procent från trafikkontoret. Drygt hälften av anställningarna är tillsatta av kvinnor.

Stockholmsjobb	
Per finansiär	2 018
AmF-finansierad	554
Finansierad av trafikkontoret	83
SDF-finansierad	402
Samtliga	1 039

Antalet språkstödsanställningar har ökat markant sedan förra året, från 46 då till 196 i år, vilket kan förklaras av ett ökat fokus på att utveckla och erbjuda stöd till nyanlända. Att de flesta av dessa anställningar är tillsatta av kvinnor speglar i sin tur det intensifierade arbetet med att nå kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden, där nyanlända kvinnor utgör en stor del av denna grupp.

Stockholmsjobb finansierade av Amf	2018
Arbetslagsanställningar	30
Basanställningar Amf	11
Ingångsanställningar	19
Serviceassistenter	32
Språkstödsanställningar	196
Ungdomsanställningar	253
Nedlagda/flyttade - finansierade av Jobbstart	
JS finansierade (Idrottsförv.)	1
Omsorgsvård	8
Äldrevård	4
Totalt	554

Andelen personer som arbetar eller studerar tre månader efter avslutat Stockholmsjobb har ökat sedan förra året och ligger numera på 52,1 procent. Statistiken visar att det är fler män än kvinnor som studerar vid mätningstillfället, vilket är en tendens som arbetsmarknadsförvaltningen sett redan förra året och som kommer att analysera närmare under 2019, om den består.

Finansieringsmöjligheterna för Stockholmsjobben kommer att förändras under 2019. Dels kommer lönesubventionen Extratjänster att upphöra från och med 1 januari 2019. År 2018 blev en tredjedel av Stockholmsjobben finansierade med Extratjänster vilket innebar att lönekostnaderna för dessa täcktes till 100 procent av lönesubventionen. Trafikkontoret flaggar för en eventuellt minskad budget för Stockholmsvärdar, vilket också skulle leda till minskade finansieringsmöjligheter för Stockholmsjobb framöver.

Extratjänster

Under 2018 påbörjade 611 unika individer en anställning med Extratjänster under året inom Stockholms stad, varav 197 inom ramen för Stockholmsjobb. Vid årets slut var 559 av dessa var fortsatt aktuella.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen har kommit att bli ett centralt instrument inom arbetsmarknadspolitiken. För vuxna kortutbildade som står långt från arbetsmarknaden, däribland många nyanlända, utgör vuxenutbildningen en möjlighet till utbildning som möter individens behov. Vuxenutbildningen är också en viktig aktör för att möta

arbetsmarknadens ständigt skiftande behov, genom att bland annat erbjuda möjlighet till yrkesväxling.

Antal elever inom sfi är starkt kopplat till migrationsströmmar 1-5 år tillbaka i tiden. Den fördröjda effekten beror bland annat på Migrationsverkets handläggningstider och antal år i sfi-utbildning. Under år 2018 minskade antal kursdeltagare inom sfi och för 2019 och åren framöver väntas en viss fortsatt avmattning, dock från en mycket hög nivå.

Samtidigt har andelen flyktingar inom sfi ökat markant de senaste åren, från 32 procent år 2015 till 48 procent år 2017. Detta är troligen direkt relaterat till migrationsvågen år 2015, vars effekt kan väntas avta framöver.

Komvux har under 2018 sett en kraftig ökning av antal elever inom både grundläggande och gymnasial vuxenutbildning. Inom grundläggande vuxenutbildning har den största ökningen skett inom kursen svenska som andraspråk, SVA, vilket kan bero på att tidigare sfi-elever har gått över till SVA. Utifrån befolkningsprognosen väntas en fortsatt ökning av antal elever åren framöver och en marginell ökning av helårsplatser. Dock kan yttre omständigheter, som exempelvis förändrat konjunkturläge generellt eller ökat behov av yrkesväxling förändra prognosen. För att arbetsmarknadsförvaltningen ska kunna leva upp till ambitionen att erbjuda en väg till etablering på arbetsmarknaden för nyanlända och/eller kortutbildade behöver en anpassad utbildning utvecklas inom ramen för komvux.

För grupper av nyanlända och kortutbildade med större behov behövs ett komvux som är betydligt mer anpassat till deras förkunskaper och förutsättningar. Det kan ske genom att kurser eller utbildningspaket studeras i sammanhållna grupper med fler lärarledda timmar och anpassat undervisningsmaterial, tillgång till modersmålsstöd och/eller viss undervisning på modersmålet. Även ytterligare stödfunktioner som studiecoacher, kuratorer, elevhälsa och studie- och yrkesvägledare kan bli aktuella i högre utsträckning. Kombinationsutbildningar som Esf-projektet Yfi (Yrkesutbildning med integrerad språkundervisning) är exempel på satsningar idag som går i linje med att anpassa komvux för målgrupper med specifika behov. Av de relativt få som ännu gått ut sådan utbildning har de flesta fått jobb.

Vuxenutbildningen har identifierat flera grupper för vilka anpassade utbildningar behöver utvecklas:

- utlandsfödda med mycket kort utbildning eller helt utan formell utbildning,
- utlandsfödda med en utbildningsbakgrund i spannet mellan högstadie- och gymnasiekompetens,
- unga utan gymnasiekompetens,
- elever med psykosociala hinder och/eller med funktionsnedsättning.

Jobbtorg och vuxenutbildning arbetar idag tillsammans i näringslivs- och stadsdelssamverkan för att identifiera och utveckla utbildningar utifrån behovet hos män och kvinnor som står långt från arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsförvaltningen samverkar med arbetsförmedlingen när det gäller nyanlända personers etablering kring sfi och samhällsorientering.

Kombinationsutbildningar

Ett viktigt fokus för arbetsmarknadsförvaltningen under 2018 har varit att få fler kortutbildade att både söka sig till och klara av en utbildning inom vuxenutbildningen. Ett led i detta är att förvaltningen startat flera kombinationsutbildningar där utbildning i svenska för invandrare kombineras med yrkesutbildning. Målet med kombinationsutbildningar är att erbjuda en effektiv väg till en yrkesexamen med språkkompetens på två år, som motiverar till att välja utbildning. Drygt en tredjedel av eleverna har studerat inom ramen för projektet Yrkesutbildning med integrerad språkutveckling, Yfi, som påbörjades år 2016 och delfinansieras av Europeiska socialfonden. Majoriteten av övriga kombinationsutbildningarna bedrivs inom egenregi.

Drygt 400 elever har läst kombinationsutbildningar (sfi+yrkesutbildning), jämfört med 125 motsvarande period föregående år. De har haft sex inriktningar att välja mellan (fyra föregående år). Studieresultaten är mycket goda och de allra flesta får arbete efter utbildningen. Nya bristyrkesutbildningar har startat under hösten: Sfi med yrkesinriktning och Utbildningsspår. Sfi med yrkesinriktning riktar sig till elever med 7-12 års skolbakgrund som nyligen börjat på sfi och är en förberedande utbildning inför kombinationsutbildning. Utbildningsspår riktar sig till personer med Stockholmsjobb. Utbildningarna har tagits fram i nära samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg Stockholm. Vidare har en sfi-utbildning för de mest kortutbildade och som har inslag av kurser som matematik och samhällsorientering startat: Sfi Grund. Både Sfi grund och Sfi med yrkesinriktning är anpassade för

behoven hos personer med utbildningsplikt eller personer med motsvarande behov. Fler nyanlända ungdomar som avslutat språkin introduktion utan gymnasieutbildning har gått över till vuxenutbildning med stöd av Elevteam Komvux.

Eleverna erbjuds individuellt anpassade möjligheter att läsa sin utbildning parallellt med jobb, praktik eller annan utbildning. Särskilt prioriterade är sfi-elever som får ökade möjligheter att kombinera sin utbildning med studier på grundläggande och gymnasial nivå inom komvux. De allra flesta fick arbete kort efter avslutad kombinationsutbildning (omkring 90 procent) och samtliga inom relevant bransch. Bäst gick det för undersköterskorna, där samtliga fick arbete. Uppföljning efter 6 månader visade att 70 procent fortfarande hade ett arbete, de allra flesta där de gjort praktik. Cirka 15 procent var arbetslösa, sjukskrivna eller föräldralediga och lika många uppgav att de gör annat. En utmaning är att tillfällig anställning är relativt vanligt, även om fler hade fått tillsvidareanställning efter sex månader än direkt efter avslutad utbildning.

I arbetet att göra personer som går en kombinationsutbildning attraktiva på arbetsmarknaden är arbetsgivare en viktig partner. De blir involverade redan i planeringsfasen och bidrar med både återkoppling till utbildningsanordnare för anpassning till branschens förutsättningar och behov och inte minst med praktikplatser. Skolor arbetar med särskilda matchare och/eller med stöd från Arbetsgivarsamverkan för att få ut eleverna i en bra praktik. Även vissa lärare är involverade för att matchningen till praktik ska bli så bra som möjligt för både elever och arbetsplatsen, då lärarna ofta både har personliga kontakter inom den bransch de undervisar och känner till elevernas kapacitet. Praktikplatser är en nyckel till arbete, då många av eleverna får arbete på sin praktikplats.

Parallellt med utökning av platser har metodutveckling skett av denna relativt nya utbildningsform. Följeforskare har studerat metoder och resultat och kommit med delrapporter som använts i vidare utveckling. Bland annat har språkstödjare som pratar somaliska, arabiska, tigrinja, stöttat elever med bland annat studieteknik, skriva CV och gå igenom hur en arbetsintervju går till. Arbetsgivarsamverkan har stöttat i företagskontakter och företag har varit involverade och bland annat erbjudit praktikplatser. Under 2019 kommer antalet platser att utökas ytterligare, samtidigt som metodutvecklingen kommer att fortsätta.

Antal elever i kombinationsutbildningar	2018			2017		
	Totalt	Varav kvinnor	Varav män	Totalt	Varav kvinnor	Varav män
Vård- och omsorg	147	125	22	44	40	4
Barn- och fritid	112	97	15	54	53	1
Kock	54	36	18	12	6	6
Bygg	68	3	65	15	1	14
Fordon och transport	17	0	17	0	0	0
VVS och fastighet	4	0	4	0	0	0
Summa	402	261	141	125	100	25

* Kombinationsutbildningar är nämndens svar på de jobbspår som har tagits fram inom ramen för DUA-överenskommelsen. Samtliga kombinationsutbildningar som har en arbetsgivare knuten till sig definieras även som jobbspår, det vill säga den övervägande majoriteten. Något generaliserat kan man därför säga att kombinationsutbildningar och jobbspår är två definitioner på samma företeelse.

Sfi med yrkesinriktning

Under hösten 2018 startades fyra klasser av Sfi med yrkesinriktning inom barn- och fritid, vård- och omsorg och bygg och fastighet. Sammanlagt har 44 elever studerat. Det är en heltidsutbildning inom sfi kombinerat med vissa yrkeskurser inom det område eleven valt. Utbildningen skapades för personer med utbildningsplikt, men klasserna har inte fyllts av denna målgrupp. Detta beror delvis på att Arbetsförmedlingen kom igång sent med rekrytering. Arbetsmarknadsförvaltningen kommer därför bredda rekryteringen till andra målgrupper med liknande behov, i huvudsak sfi-elever med 7-12 års skolbakgrund och som är nybörjare i svenska.

Arbetsgivarsamverkan

Arbetsmarknadsförvaltningen har under år 2018 tecknat tio nya partnerskapsavtal med bristyrkesbranscher, inom bland annat vård, bygg, fastighet och besöksnäring. Sammanlagt har 30 partnerskap varit aktiva under 2018. Förvaltningen följer upp och utvärderar dessa partnerskap kontinuerligt, i syfte att utveckla, kvalitetssäkra och vid behov avveckla dem som av olika anledningar inte längre lever upp till kraven.

Sammanlagt har den centrala arbetsgivarsamverkan bidragit till att 621 nya arbetstillfällen med Extratjänster beretts under året och arbetsträning, praktik, utbildning eller anställning har getts till 668 personer. Därutöver har arbetsmarknadsförvaltningen skapat ett flertal arbetstillfällen genom samverkan mellan jobbtorgen och det

lokala näringslivet. I syfte att stötta arbetsgivaren och samtidigt möjliggöra för den arbetssökande att få en bra introduktion på arbetsplatsen har förvaltningen tagit fram en handledarutbildning. 132 handledare från 40 arbetsgivare har genomgått utbildningen under 2018.

Inom projektet Jobbspår Stockholm Företag har åtta jobbspår startat under 2018. Sammanlagt 196 personer har deltagit i dessa jobbspår. Jobbspår är kombinationsutbildningar som arbetsmarknadsförvaltningen tar fram inom ramen för DUA-överenskommelsen för nyanlända. Arbetsgivarsamverkan är central i alla dessa jobbspår. Företag medverkar i både planerings- och genomförandefasen i syfte att säkerställa att branschens kunskapskrav motsvaras av kursinnehållet samt för att bidra med praktikplatser. Efter utbildningens slut erbjuder samverkande företag anställningsmöjlighet.

Kompetensarena Stockholm för bättre matchning

Stockholm behöver en bättre matchning mellan behov och utbud på arbetsmarknaden. Det är bakgrunden till det ESF-finansierade projektet Kompetensarena Stockholm. Projektet har varit i uppstartsfas under 2018 och ägs från och med 2019 av Region Stockholm i nära samarbete med Stockholms stad representerad av arbetsmarknadsförvaltningen, Länsstyrelsen, Storsthlm, och Arbetsförmedlingen. Syftet med projektet är att utveckla den yrkesinriktade komvuxutbildningen i Stockholmsregionen där branscher, huvudmän och utbildningsaktörer deltar för att uppnå bättre matchning.

Starta eget

Drygt 25 personer har under året fått vägledning vid start av företag, vilket lett till att fem startat enskild firma och tre startat förening. Utmaningen är stor inom målgruppen för insatsen då de flesta har ekonomiska svårigheter, vilket betyder att många inte har goda förutsättningar att starta eget. Därför arbetar förvaltningen parallellt med att stärka individen genom kompetenshöjande insatser och samarbete med andra aktörer som kan ge stöd.

Unga 16-19 år som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret

Under året har det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) kommit i kontakt med 3 409 ungdomar, vilket är en ökning med 35 procent jämfört med år 2017. Då huvuddelen hade en sysselsättning vid kontakttillfället, valde endast 960 att ta del av stödet som erbjöds. 790 av dessa blev inskrivna vid Jobbtorg Stockholm, vilket är 53 procent fler än förra året.

Sammanlagt har 657 ungdomar efter åtgärd inom KAA fått sysselsättning under året. Av dessa har 543 skrivits ut från jobbtorgen, varav närmare 22 procent till arbete och 44 procent till studier, vilket innebär att målet om 55 procent ut i studier inte är uppnått. En möjlig förklaring till det ouppnådda målet är det goda arbetsmarknadsläget som gör att ungdomarna väljer att arbeta i större utsträckning än tidigare år.

Ett av målen för år 2018 har varit att nå fler 19-åringar som har ett studiebevis innan de fyller 20 år och för detta har KAA bland annat samarbetat med SUVAS. Satsningen har gett goda resultat, men det är även en grupp som har relativt goda förutsättningar på arbetsmarknaden, vilket också kan vara en orsak till den ökade andelen som skrivits ut till arbete. Att få denna grupp att återuppta studier är en utmaning överlag i uppdraget. För att kunna ta fram fler flexibla och individuella studiealternativ har ett fördjupat samarbete med vuxenutbildningen inletts och kommer fortgå.

Uppföljningen visar att 13 procent av ungdomarna själva har tagit kontakt med KAA, vilket kan förklaras av ett förbättrat informationsarbete och en kontinuerlig samverkan med skolor, socialtjänst och andra aktörer.

Unga vuxna 20-29 år

Totalt finns i Stockholm cirka 15 000 unga vuxna som står utanför arbete och studier. Arbetsmarknadsförvaltningen påbörjade ett uppsökande arbete för unga 20-29 år i liten skala redan 2011. Detta arbete har sedan utvidgats och utvecklats framförallt inom ramen för ESF-projektet SUVAS som avslutades vid årsskiftet 2018-2019. Under 2018 hade förvaltningen genom det uppsökande arbetet en första kontakt med drygt 1300 unga i åldersgruppen och 742 unga i målgruppen skrevs in på Jobbtorg Stockholm. Målgruppen för det uppsökande arbetet är unga som har ett större stödbehov och där Arbetsförmedlingens insatser inte bedöms tillräckliga. Bland de unga som skrevs in fanns både unga ”hemmasittare”, unga med psykisk ohälsa och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, unga med avbruten skolgång, unga med en kriminell bakgrund och unga med en missbruksproblematik, såväl som unga med en mindre uttalad problematik, men med behov av ett starkt individuellt stöd för att etablera sig i arbete eller studier. Det höga antalet som nås och att en stor andel avslutas till arbete eller studier indikerar att det uppsökande arbetet har betydelse för att öka antalet unga som arbetar eller studerar i Stockholm.

Som ett resultat av det uppsökande arbetet mot unga vuxna 20-29 år har 742 personer skrivits in på jobbtorgen under 2018. Sammanlagt har 1012 varit aktuella inom gruppen 20-29 år, vilket är en ökning med 16 procent jämfört med år 2017. SUVAS står för 180 av inskrivningarna.

Kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden

Det uppsökande uppdraget mot kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden är fortsatt prioriterat. Tidigare erfarenheter visar att behovet av vägledning är stort inom gruppen och att många saknar grundläggande information för att ta nästa steg mot arbete eller studier.

I stadens budget för 2017 fick arbetsmarknadsförvaltningen i uppdrag att samverka med stadsdelsförvaltningarna i deras uppdrag att utveckla metoden ”Stadsdelsmammor” för att i ökad utsträckning nå och erbjuda stöd framförallt till nyanlända kvinnor. Arbetsmarknadsförvaltningen har med stöd av FINSAM-medel erbjudit metodutbildning för stadsdelsförvaltningarna, samt en plattform för erfarenhetsutbyte och viss handledning för stadsdelsmammorna. Genom ett ESF-finansierat projekt har förvaltningen kunnat erbjuda ytterligare metodutveckling bland annat i kontakt med städer i Europa som sedan länge arbetat med konceptet.

Under år 2018 har en förstärkning skett i det uppsökande arbetet för kvinnor över 30 år, vilket lett till att arbetsmarknadsförvaltningen kunnat nå sammanlagt 1 538 kvinnor som identifierar sig som långt ifrån arbetsmarknaden och erbjudit vägledning. Motsvarande siffra för år 2017 är 420 kvinnor. Arbetet med att metodutveckla och finna nya arenor för det uppsökande arbetet har fortgått.

Fyra uppsökare inom jobbtorgens upptagningsområde har arbetat för att komma i kontakt med målgruppen, genom exempelvis drop-in-verksamhet på jobbtorgen i Vällingby, Skärholmen, Farsta och Kista samt ökad närvaro på externa arenor. Vidare har arbetsmarknadsförvaltningen inlett samarbete med anläggningsboenden i Hägersten, Skarpnäck och på Södermalm och vänt sig till kvinnor som är i slutfasen av etableringsprogrammet. Stadsdelsmammorna har arbetat nära uppsökarna och därmed varit en väg att nå kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden.

De samlade erfarenheterna visar att de flesta inom målgruppen inte är berättigade till insatser inom Jobbtorg Stockholm, vilket betyder att stödet oftast består av endast vägledning till insats inom arbetsförmedlingen eller vuxenutbildning. Då många saknar grund-

läggande information för att ta nästa steg mot arbete eller studier, är behovet av vägledning samtidigt stort. Många uppger att de fått bra hjälp och information som de inte hade kännedom om innan. Erfarenheten visar också att det uppsökande arbetet har en förebyggande effekt om kvinnorna nås innan det blir aktuellt med försörjningsstöd.

Feriejobb

Huvudsyftet med stadens feriejobb är att erbjuda ungdomar ett viktigt första möte med arbetsmarknaden och en första möjlighet att få erfarenhet och kontakter samt bidra till att ge ungdomar en meningsfull sysselsättning under loven. Övriga ambitioner med feriejobben är att väcka intresse hos ungdomar att så småningom arbeta i de kommunala verksamheterna. Sommarjobben avser 3 hela veckors arbete med en arbetstid på 90 timmar. Lönen varierar beroende på ålder.

Feriejobb kan erbjudas inom stadens egna verksamheter, till exempel inom barnomsorg, omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning, administration och park- och trädgårds-skötsel. Arbetsuppgifterna får inte undantränga ordinarie arbetskraft eller konkurrera med ordinarie personal eller övriga vikariat.

Förutom att feriejobb kan erbjudas inom de kommunala verksamheterna kan staden inom ramen för feriejobb placera ungdomar hos entreprenörer under förutsättning att de endast utför kvalitetshöjande insatser som ligger utanför det som entreprenörerna åtagit sig att göra åt staden. Placering kan även ske hos ideella föreningar inom kultur, idrott, vård, omsorg och annan kompetensrelig verksamhet förutsatt att denna verksamhet inte konkurrerar med näringslivet och förutsatt att arbetsuppgifterna är kvalitetshöjande.

Stadsdelsnämnderna, trafiknämnden och kyrkogårdsnämnden tilldelas medel för att anställa ungdomar under sommaren. Dessa nämnder ansvarar för kontakt med ungdomar, framtagande av arbetstillfällen i samverkan med arbetsplatser inom nämndens områden, administration och handläggning av ansökningar samt matchning och anställning av ungdomar. Utbildningsnämnden avsätter egna medel för anställningar och fungerar på samma sätt som stadsdelsnämnderna, trafiknämnden och kyrkogårdsnämnden.

Övriga nämnder och bolag ansvarar för att ta fram arbetstillfällen. Dessa arbetstillfällen tilldelas stadsdelsnämnderna som står för administration av anställningarna och ungdomarnas lönekostnader.

Förutom att utbildningsnämnden själva anställer ungdomar till sina verksamheter tilldelar de även arbetstillfällena till stadsdelsnämnderna.

Arbetsmarknadsförvaltningen ansvarar för övergripande samordning av stadens arbete med feriejobb. I samordningen ingår att ta fram anvisningar och handlägningsrutiner, driva stadsövergripande verksamhetsutveckling som exempelvis handledarstöd till arbetsplatserna samt samverka med nämnder och bolag för att skapa fler feriejobb, stärka kvaliteten och utveckla nya former av feriejobb.

I samordningen ingår även marknadsföring och information om feriejobb via stadens webbplats och intranät. För kommunikationen med ungdomarna finns även en särskild Facebook-sida.

Drygt 10 000 ungdomar har haft en ferieanställning under 2018 i någon av stadens egna verksamheter och bolag, upphandlade entreprenörer eller ideella föreningar. Ungefär lika många av dem var flickor och pojkar. Staden har särskilt prioriterat ungdomar med funktionsnedsättning, ungdomar med särskilda sociala skäl, ungdomar som är i behov av språkstöd eller som tillhör det kommunala aktivitetsansvaret.

Feriejobb 2018, ungdomar 16-19 år	Antal ansökningar	Varav erbjuds anställning	Anst. Ungd.	Från prio grupp	Med språk-stöd-jande insats
Sommarjobb	14 828	10 756	9 048	1 148	54
Höstlovsjobb	1831	748	640	43	0
Jullovsjobb	1 580	430	358	81	0
Summa	18 239	11 934	10 046	1 272	54

Både stadsdelsnämnder, facknämnder och bolag har enligt stadens budget ett gemensamt uppdrag att tillhandahålla arbetstillfällena för feriearbete. Av de cirka 10 000 arbetstillfällena som fanns under 2018 stod stadsdelsnämnderna för en betydande del, ca 9 400. Insamlandet av dessa arbetstillfällena görs av feriejobbshandläggarna. Stadsdelsnämndernas arbetstillfällena finns hos de kommunala verksamheterna, upphandlade entreprenörer och ideella föreningar. Entreprenörer och ideella föreningar står för cirka 38 procent av de registrerade arbetstillfällena. Stadsdelsnämnderna har olika volymmål vilket leder till att behovet av arbetstillfällena ser olika ut. Utifrån det har drygt 200 arbetstillfällena fördelats från

stadsdelsnämnder med lägre volymmål till stadsdelsnämnder med höga volymmål. Samtliga nämnders och bolags arbetstillfällen har registrerats i det administrativa systemet CRM Feriejobb.

Arbetsmarknadsförvaltningen har haft en samordnande roll i att vara den primära kontakten med fackförvaltningar och bolag samt fördelat inkomna arbetstillfällen från fackförvaltningarna och bolagen till stadsdelsförvaltningarna utifrån tilldelade medel och volymmål. Under 2018 har samtliga fackförvaltningar och bolag bidragit med arbetstillfällen och de har ingått i stadens satsning på feriejobb.

Arbetsmarknadsförvaltningen har under 2018 bidragit med 90 arbetstillfällen. Därutöver har förvaltningen upphandlat sammanlagt 345 arbetstillfällen vid föreningen Stockholm Open, Fryshuset, Kollo Stiftelsen Barnens Ö samt MISA. Nytt för i år är upphandlingen med MISA som avser arbetstillfällen för ungdomar med extra behov av handledning.

De flesta ungdomar har arbetat inom barnomsorg och det var även det mest populära arbetsområdet bland de sökande. Många arbetstillfällen fanns även inom äldreomsorg, arbete med personer med funktionsnedsättning och skötsel/städning utomhus. Flickor har oftare velat arbeta inom förskola, äldreomsorg och i arbete med personer med funktionsnedsättning medan pojkar oftare har velat arbeta med skötsel/städning utomhus.

En särskild satsning har syftat till att öka antalet ungdomar som jobbar i annan stadsdel än den de bor i. Dels har vissa av de arbetstillfällen fackförvaltningarna och bolagen erbjuder administrerats av andra stadsdelar och dels har stadsdelsförvaltningar bytt arbetstillfällen med varandra. Resultatet är att cirka 2 000 av ungdomarna har arbetat utanför sin stadsdel, jämfört med 1 600 föregående år.

I budget 2018 fick arbetsmarknadsförvaltningen i uppdrag att erbjuda stöd för handledning. Cirka 180 handledare har erbjudits handledarutbildning. Därutöver har 50 handledare vid arbetsplatser som erbjuder sommarjobb till ungdomar med neuropsykiatriska diagnoser feriejobb erbjudits en riktad handledarutbildning. Vidare har nätverksmöten och workshops anordnats för feriejobbs-handläggare för att öka likvärdigheten i handläggningen.

STADSDELSFÖRVALTNINGARNA

Arbetsmarknadsnämnden har det kommunövergripande ansvaret för arbetsmarknadsfrågor och för stadens samlade arbetsmarknadsinsatser men ett visst ansvar för arbetsmarknadsinsatser åligger också stadsdelsnämnderna.

Stadsdelsförvaltningarna ansvarar för att erbjuda insatser som förbereder individer för jobbtorgens verksamhet. Arbetsmarknadsförvaltningen har ett samordningsansvar för stadsdelsförvaltningarnas arbetsförberedande insatser inklusive offentligt skyddade anställningar (OSA). Målet är att skapa enhetlighet i handläggning och arbetsätt samt att erbjuda forum för information och erfarenhetsutbyte samt utveckla och förtydliga den gemensamma kedjan av insatser och ansvarsfördelningen mellan stadsdelsförvaltningarnas arbetsförberedande insatser och Jobbtorg Stockholm.

Alla stadsdelsförvaltningar har idag inte egna arbetsförberedande insatser i form av arbetsträning och inriktningen bland de som har och vilken målgrupp de riktar sig till skiljer sig åt. Den praktiska konsekvensen av dessa skillnader i inriktning är att jobbtorgen arbetar olika mot olika stadsdelsförvaltningar. I den översyn som Jobbtorg Stockholm genomfört under 2017-2018 framgår att gränsen mellan stadsdelsförvaltningarnas uppdrag att förbereda individer inför jobbtorgens verksamhet och jobbtorgens uppdrag är otydlig. Lokalt har olika rutiner utvecklats för att avgöra vilken individ som ska till vilken verksamhet.

Stadsledningskontoret genomförde en utredning 2016 där det konstaterades att det finns utvecklings- och förbättringsbehov gällande organiseringen av stadens samlade arbetsmarknadsåtgärder utifrån perspektiven likställighet, effektivisering och specialisering. Utbudet av arbetsmarknadsåtgärder skiljer sig idag åt utifrån var i staden man bor eftersom olika stadsdelsförvaltningar har olika insatser. Därmed brister likställigheten. I utredningen konstateras även att det finns ett större behov av specialiserade verksamheter för att möta behoven hos de personer som idag har svårt att komma in på arbetsmarknaden. De arbetsträningsverksamheter som idag finns över staden erbjuder i stor utsträckning likartade arbetsuppgifter, tex textilverkstad, snickeri eller service/utemiljölag. Ett stadsövergripande perspektiv bedöms underlätta utformandet av mer specialiserade och differentierade verksamheter som kan möta olika behov.

Arbetsmarknadsförvaltningen fick ett utökad samordningsuppdrag i budget 2018 för att förbättra möjligheten till planering och utveckling ur ett helhetsperspektiv. Uppdraget innefattade ytterligare stöd till kompetens- och verksamhetsutveckling av möjligheterna för stadsdelsnämnder att utbyta platser med varandra. Utvecklingsarbete sker även för att utöka möjligheten att ta del av parallella aktiviteter på jobbtorg under en arbetsträning i regi av stadsdelsförvaltningarna.

Arbetsmarknadsförvaltningen har genomfört en process med att synliggöra den gemensamma verktyglådan som stadsdelarnas arbetsmarknadsinsatser och insatserna inom Jobbtorg Stockholm utgör och möjligheten att ta del av insatser på jobbtorg parallellt med en insats inom stadsdelarnas arbetsmarknadsinsatser. Förvaltningen har erbjudit grundutbildning och fördjupningsutbildning i motiverande samtal till samtliga medarbetare inom stadsdelsförvaltningarnas arbetsmarknadsinsatser samt givit stöd i användandet av verksamhetssystemet FLAI.

Tabellen nedan visar antalet inskrivningar (ej unika individer) vid stadsdelarnas arbetsmarknadsinsatser under 2018.

Inskrivna 2018 per målgrupp	Försörjningsstöd	OSA	Annan myndighet	Enhet inom staden	I AF åtgärd	Totalt
Rinkeby-Kista	68	15	12	33	2	130
Spånga-Tensta	1	22		14	10	47
Hässelby-Vällingby	38	31	3	4		76
Bromma	7	12	6	2	1	28
Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm	48	44				92
Södermalm	37	51	52	6	1	147
Enskede-Årsta-Vantör		53				53
Skarpnäck	8	22				30
Farsta		13	1			14
Älvsjö		3				3
Hägersten-Liljeholmen	17	17	2	1		37
Skärholmen	21	19	10	1		51
Enheten för hemlösa	1	5				6
Totalsumma	246	307	86	61	14	714

Tabellen nedan visar antalet unika individer som skrivits in vid stadsdelarnas arbetsmarknadsinsatser under 2018.

Unika personer	Kvinna	Man	Totalsumma
Rinkeby-Kista	71	44	115
Spånga-Tensta	11	35	46
Hässelby-Vällingby	34	32	66
Bromma	11	15	26
Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm	29	56	85
Södermalm	29	101	130
Enskede-Årsta-Vantör	16	37	53
Skarpnäck	9	21	30
Farsta	4	10	14
Älvsjö	2	1	3
Hägersten-Liljeholmen	10	27	37
Skärholmen	22	27	49
Enheten för hemlösa	1	4	5
Totalsumma	249	410	659

Arbetsförberedande insatser

De arbetsförberedande insatserna som stadsdelsförvaltningarna ansvarar för är sådana insatser för arbetslösa som inte omfattas av arbetsmarknadsnämndens verksamhet inom Jobbtorg. Insatserna består bland annat av coachning, social träning och arbetsträning. Coachning och fördjupad social träning erbjuds som ett första steg för att bryta isolering och för att träna upp den sociala förmågan. Arbetsträning syftar till att aktivera individen och för att träna upp och öka arbetsförmågan, för att på så sätt öka möjligheter att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden. Planeringen av arbetsträningen sker i samarbete med socialekreterare och målet är att individen ska ta de första stegen mot självförsörjning. I arbetsuppgifterna ingår olika praktiska uppdrag inom förvaltningarna som arbete på förvaltningarnas verkstäder, renovering av träningslägenheter, service hos förskolor med mera. För att delta i arbetsträningen måste individerna vara nyktra och drogfria.

Stödinsatser i form av lönebidrags- och OSA-anställningar

Offentligt skyddad anställning (OSA) är en statlig arbetsmarknadsinsats. Arbetsmarknadsförvaltningen samordnar arbetet med OSA men alla stadens stadsdelsnämnder har fått medel för dessa anställningar. Beslut om att enskild ska omfattas av offentligt skyddat arbete (OSA) fattas av Arbetsförmedlingen. Den stadsdelsnämnd inom vars område en person bor svarar för kostnader och uppbär stadsbidrag.

OSA erbjuds till följd av missbruksproblematik, kognitiv funktionsnedsättning eller långvarig och svår psykisk sjukdom vilket lett till en nedsatt arbetsförmåga. Denna typ av anställning har rehabiliterande inslag och vanligtvis sker anställningarna i ungefär två år. På sikt är tanken att individen ska kunna få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Under år 2018 har arbetsmarknadsförvaltningen utökat och förtydligat samordningsuppdraget genom mer fokus på verksamhetsutveckling och utbildningsinsatser. Nätverks-, metod- och frukostmöten för de olika yrkesgrupperna i enheterna med syfte att ge stöd i verksamhetsutvecklingen har skett under året. Kompetensutveckling för samtliga yrkeskategorier samt grundutbildning och fortsättningsutbildning i motiverande samtal (MI) har också erbjudits. Vidare har förvaltningen samordnat kvalitetsundersökningar och inom ramen för det genomfört tre brukarenkäter för både OSA och deltagare på arbetsträning. Arbetsmarknadsförvaltningen har också genomfört en utredning som har handlat om hur den nya personuppgiftslagen påverkar hanteringen av OSA-anställningar. Att den enskilde har en hållbar kedja av insatser på sin väg mot egen försörjning är viktigt, vilket gör att ett betydande fokus under året har legat på samverkan mellan stadsdelsförvaltningarna och Jobbtorg Stockholm.

Resultatet av arbetsmarknadsförvaltningens samordningsuppdrag är att stadsdelsnämnderna upplever en ökad samsyn samt stöd i sitt arbete med OSA och arbetsträning. De många mötestillfällena har gett möjlighet till utbyte och kompetensutveckling. Under 2018 har 307 personer haft OSA-anställningar (varit inskrivna) i staden under året.

Stockholmsjobb

Arbetsmarknadsförvaltningen samordnar stadens arbete med Stockholmsjobb. Under 2018 har totalt 1 039 personer haft ett Stockholmsjobb. Stadsdelsförvaltningarna svarar för 39 procent av dessa arbetstillfällen med 402 personer. Personerna har bland annat fått placeringar i stadsdelsförvaltningarnas egna arbetsmarknadsinsatser.

Se rubriken **Stockholmsjobb** på sidan 21 för en mer utförlig beskrivning av insatsen.

Stockholmsjobb finansierade av Sdf	2018
Jobbtorg Kista	113
Rinkeby-Kista	55
Spånga-Tensta	58
Jobbtorg Vällingby	52
Bromma	6
Hässelby-Vällingby	46
Jobbtorg City	64
Kungsholmen	5
Norrmalm	9
Södermalm	47
Östermalm	2
Enheten för hemlösa	1
Jobbtorg Farsta	98
Enskede-Årsta-Vantör	52
Farsta	24
Skarpnäck	22
Jobbtorg Skärholmen	75
Hägersten-Liljeholmen	16
Skärholmen	53
Älvsjö	6
Totalt	402

Feriejobb

Stadsdelarna står för en betydande del av de arbetstillfällena som funnits för feriejobbare under 2018. Stadsdelsnämndernas arbetstillfällen finns hos de kommunala verksamheterna, upphandlade entreprenörer och ideella föreningar. Entreprenörer och ideella föreningar står för cirka 38 procent av de registrerade arbetstillfällena. Stadsdelsnämnderna har olika volymmål vilket leder till att behovet av arbetstillfällena ser olika ut. Utifrån det har drygt 200 arbetstillfällen fördelats från stadsdelsnämnder med lägre volymmål till stadsdelsnämnder med höga volymmål.

I enlighet med stadens budget 2018 har utbytet av feriejobb mellan stadsdelarna ökat. Detta för att öka sammanhållningen i staden och möjliggöra för fler att testa arbete i andra stadsdelar än där man bor. Bland annat har utbyte av sommarjobb mellan **Kungsholmens** och **Rinkeby-Kistas stadsdelsnämnder** har utökats och **Norrmalm** har haft utbyte av 30 feriearbetande ungdomar med **Enskede-Årsta-Vantör**.

Fördelningen av feriejobbare under 2018 har sett ut enligt följande:

Förvaltning	Mål anställda sommaren 2018	Utfall anställda sommaren 2018	Utfall anställda totalt 2018
Bromma	300	301	301
Enskede-Årsta-Vantör	1 300	1 273	1 606
Farsta	500	483	538
Hägersten-Liljeholmen	360	369	403
Hässelby-Vällingby	800	931	1 082
Kungsholmen	300	308	308
Norrmalm	110	112	112
Östermalm	140	245	252
Rinkeby-Kista	1 100	1 290	1 467
Skarpnäck	340	385	451
Skärholmen	650	639	708
Spånga-Tensta	700	992	1 099
Södermalm	650	1 016	1 016
Älvsjö	60	70	70
Kyrkogårdsförvaltningen	116	112	112
Trafikkontoret	300	401	401
Utbildningsförvaltningen	75	78	78
Summa	7 726	9 053	10 052

För en mer utförlig genomgång av arbetet med feriejobb se rubriken **Feriejobb** på sid. 30.

Stadsdelsmammor

Projektet Stadsdelsmammor innebär att kvinnor med hemmavarande barn och som är berättigade till lönesubventioner genom Arbetsförmedlingen anställs av Stockholms stad som Stadsdelsmammor. Stadsdelsmammorna anställs inledande på ett år, med eventuell möjlighet för ett andra år. Anställningen inleds med en skraddarsydd utbildning som anordnas av staden, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan samt Stockholms läns landsting gemensamt. Utbildningen samordnas av arbetsmarknadsförvaltningen.

Uppdraget för ”mammorna” är att bedriva uppsökande arbete bland kvinnor med hemmavarande barn och som är arbetslösa. Syfte är att

kunna guida personer att ta rätt kontakt i samhällssystemet, att få ett ökat förtroende för myndigheter och att motiveras till att ta nästa steg i riktning mot arbetsmarknaden, samt att bidra till att öka kunskaper om utbildningssystemet, och om hälsa, kost och motion. Ytterligare ett viktigt syfte är att genom information bidra till att flera barn inom socioekonomiskt utsatta områden börjar på förskola. Under 2018 har totalt 20 Stadsdelsmammor varit anställda i stadsdelsförvaltningarna.

Goda exempel stadsdelsförvaltningarna

Några goda exempel på arbetsmarknadsinriktade insatser som skett i stadsdelarna under 2018 är bland annat **Kungsholmens stadsdelsförvaltnings** utförarenhet för personer med funktionsnedsättning som har inlett ett samarbete med I Work (en verksamhet i Stockholms stads regi som arbetar med att stötta personer med daglig verksamhet att få ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden). I Work har träffat brukare och personal under året och informerat om möjligheterna att gå från sysselsättning på daglig verksamhet till den ordinarie arbetsmarknaden.

Norrmalm och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningar har varit piloter i ett av de uppdrag som utbildningsnämnden fått i årets budget, "Från nyanländ till nyanställd" i förskolan. Under hösten har förvaltningarna erbjudit praktik för nyanlända med pedagogisk utbildning. Nämndens förskolor har tagit emot tre studenter under hösten. Praktiken har syftat till att erbjuda språkträning och erfarenhet av svensk förskola.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har ett nära samarbete med Jobbtorg gällande målgruppen kvinnor i Vårberg som varken arbetar eller studerar. Jobbtorgs medarbetare har i stor utsträckning deltagit i de aktiviteter som medborgarvärdarna ordnar som till exempel dialogtorg och fika för kvinnor. Uppskattningsvis har 135 kvinnor kommit i kontakt med Jobbtorg utifrån aktiviteter inom ramen för det ordinarie arbetet samt i samband med att Jobbtorg deltagit i aktiviteterna. Skärholmens stadsdelsförvaltning har även ett nära samarbete med Jobbtorg kring målgruppen unga. Inom det lokala utvecklingsprogrammet har närmare kontakter knutits mellan förvaltningen och Jobbtorg Unga vad gäller målgrupperna unga med funktionsnedsättning, socialpsykiatrisk problematik och unga med missbruk. Syftet med kontakterna är unga som står långt från arbetsmarknaden ska få stöd och möjligheter att närma sig denna.

I **Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning** har arbetat med att öka delaktigheten och den ekonomiska jämställdheten, därför har

kvinnor och barnfamiljer prioriterats till insatserna Stockholmsjobb, extratjänster och offentligt skyddad anställning (OSA). Stadsdelsförvaltningen har sett över och effektiviserat arbets sättet för att öka användningen av Stockholmsjobb vilket upplevs ha gett resultat i slutet av året.

Södermalms stadsdelsförvaltning har fortsatt arbetet med att öka jämställdheten genom att öka möjligheterna för kvinnor att kunna arbetsträna och öka möjligheterna att ge fler kvinnor Stockholmsjobb. Utfallet visar att fler män än kvinnor har fått anställning via arbetsmarknadsförvaltningens Jobbtorg. Förvaltningen har arbetat med frågan om jämställd remittering till insatser. En möjlig förklaring till att det är skillnad mellan hur många kvinnor respektive män som remitteras till olika insatser kan vara att kvinnor i högre utsträckning är sjukskrivna och har andra behov av insatser än män. Det är fler män än kvinnor som är beviljade ekonomiskt bistånd. Förvaltningen har arbetat med insatser för att minska andelen män.

Farsta stadsdelsförvaltning deltar i stadens projekt stadsdelsmammor och har anställt fyra stadsdelsmammor med uppdrag att stödja kvinnor som står långtifrån arbetsmarknaden att etablera sig. Projektet har också bidragit till att öka kunskaper om hälsa, kost och motion, utbildningssystemet, arbetsmarknad och samhället i övrigt hos kvinnor. Ytterligare ett viktigt syfte har varit att genom information bidra till att flera barn inom socioekonomiskt utsatta områden börjar på förskola. Stadsdelsmammorna har också arbetet med kvinnors organisering och har ett språkcafé med matlagning för kvinnor och barn i Fagersjö.

Årsta-Enskede-Vantör stadsdelsförvaltning har under 2018 satsat särskilt på att ensamstående kvinnor med barn, boende i Rågsved, ska få en egen försörjning. Arbetet har skett i samverkan med stadsdelsmammor, Jobbstart och Jobbtorg. Från mitten av december har 9 av kvinnorna heltidsarbete.